

STRUČNA ANALIZA: UZROCI

nesporazuma, manipulacije javnošću i iznošenja zahtjeva za zabranu testiranja na PK Smreka su neznanje i nekompetentno tumačenje EU legislative i naših Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o vodama u Federaciji BiH/BiH

1. EU/EC Projekt VAMOS, „Viable and Alternative Mine Operating System“ -“Održivi alternativni operativni rudarski sistem“ je znanstveno-istraživački i inovativni projekt koji se realizira u okviru HORIZON 2020 kojim se financiraju isključivo znanstveni, istraživački i inovativni projekti uglavnom zemalja članica Europske unije a u kojima mogu da učestvuju i zemlje kandidati za buduće članstvo EU koji plaćaju određena sredstava za učešće na natječajima za projekte u okviru tog programa!
2. Iz navedenog razloga, ova vrsta projekata nije komercijalna aktivnost niti je gradnja novog pogona i postrojenja koje će trajno ostati na lokalitetu i koja donosi profit te spada u pogone, postrojenja i objekte koji ne podliježu postupku ishodovanja zakonima propisnih dozvola: okolišne dozvole, vodne dozvole i građevinske dozvole kako prema EU zakonodavstvu tako ni prema zakonima u Federaciji BiH/BiH:

Zakonu o zaštiti okoliša (Službene novine Federacije BiH broj: 33/03 i 38/09), čl. 56, 68 i 117,

Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad (Službene novine Federacije broj: 19/04), čl.7, stavak 4,

Član 7.

“Pogoni i postrojenja za koje nije potrebna procjena utjecaja na okoliš a za koje Federalno ministarstvo izdaje okolišnu dozvolu”

“Za pogone i postrojenja koji se nalaze na spisku pogona i postrojenja u članu 8. ovog pravilnika Federalno ministarstvo izdaje okolinsku dozvolu.

Granične vrijednosti date u članu 8. ovog pravilnika odnose se na proizvodne kapacitete ili rezultate.

U slučaju da jedan operater u istom pogonu ili na istoj lokaciji sprovodi nekoliko djelatnosti koje spadaju pod isti podnaslov ovog spiska, kapaciteti tih djelatnost se zbrajaju.

Pogoni i postrojenja ili njihovi dijelovi koji se koriste za istraživanje, razvoj i testiranje novih proizvoda i procesa nisu obuhvaćeni ovim spiskom i za njih nije potrebna okolišna dozvola.”

Zakona o vodama (Službene novine Federacije BiH broj: 70/06), čl.109 do 112 odnosno čl.63 i čl.115.

Članak 110.

Objekti i aktivnosti za koje nisu potrebni vodni akti

(3) Vodni akti nisu potrebni za objekte i aktivnosti što ne podliježu obvezi pribavljanja okolinske dozvole u smislu odredaba Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03), a koji vodu za vršenje gospodarske ili obrtničke djelatnosti osiguravaju priključkom na javni vodovodni sustav i ispuštanje otpadnih voda vrše u javni kanalizacijski sustav, po odobrenju operatora tih sustava.

Članak 63.

Vađenje materijala

Vađenje materijala iz vodotoka dozvoljeno je u opsegu i na način koji bitno ne mijenja prirodne procese, ne remeti prirodnu ravnotežu ekosustava ili ne pospešuje štetno djelovanje voda

Članak 115.

Vodna dozvola

(1) Vodna dozvola potrebna je za sve objekte i aktivnosti za koje je ovim zakonom propisano izdavanje vodne suglasnosti, izuzev za vađenje materijala iz vodotoka iz članka 63. i uređenje vodotoka iz članka 80. ovog zakona.

Zaključak:

U skladu sa navedenim zakonskim odredbama jasno je vidljivo da za aktivnosti znanstveno-istraživačkih i razvojnih projekata nije potrebna okolišna dozvola niti vodna dozvola! Naravno moraju se osigurati svi potrebni preduvjeti na zaštiti okoliša i voda propisanih zakonom.

Navedene odredbe su također, usuglašene sa EU zakonodavstvom u ovim oblastima!

3. EU/EC Projekt VAMOS je apliciran i odobren 2014.godine od Europske komisije a realizira se od 1.2.2015.godine do 31.7.2018.godine odnosno 42 mjeseca ili 3,5 godine. Europska javnost i javnost u BiH je na transparentan način upoznata o svim planiranim i ostvarenim aktivnost na projektu putem web stranice: www.vamos-project.eu i webstranice Fondacije za obnovu i razvoj regije Vareš/FORRV, www.fondacija.vares.info

POSLJEDICE

Nesporazuma, manipulacije javnošću i neopravdanog iznošenja zahtjeva za zabranu testiranja na PK Smreka

1. Prave se nesagledive materijalne i nematerijalne štete ne samo Varešu i njegovoj obnovi i razvoju nego i državi BiH;
2. Direktne materijalne koristi (ili štete?) na VAMOS projektu u lokalnoj zajednici i šire su:
 - Federalni zavod za geologiju i Fondacija za obnovu i razvoj regije Vareš cca 180.000 KM
 - Učešće lokalnih firmi (BBM, JKP,..) za pripremu lokacije, osiguranje, skladištenje i ostale pomoćne radove i sl. Cca 200.000 KM
 - Troškovi lokalnog smještaja i ishrane inozemnih i domaćih znanstvenika, inženjera, tehničara, specijalista radnika za montažu demontažu i održavanje, itd. Cca 250.000 KM; (na bazi cca 30 osoba)
 - Mogući nepredviđeni troškovi, cca. 60.000 KM
Ukupno: cca. 700.000 KM;
3. Štete firmama i ekspertnim institucijama na projektu iz 8 zemalja Europske unije zbog nezavršetka planiranih aktivnosti, procjena: 15% od 9,2 mil.EUR, 1,38mil.EUR sredstava EU koja se neće moći naplatiti po finalnom izvještaju!
4. Štete za uložena sredstva BiH za pristup u znanstveno-istraživački i razvojni EU/EC program HORIZON 2020, jer je do sada uloženo oko 1,8 miliona KM a povučeno svega 1/3 kada se uračuna i projekt VAMOS;
5. Milionske štete na potencijalnim investicijskim projektima koji su trenutno u planu i oni koji se realiziraju! (ne mogu se procijeniti ali su velike);
6. Štete od mogućih sudski troškovi i potraživanja pred domaćim i međunarodnim sudovima naplate izgubljenih sredstava zbog neodgovornosti i nesagledavanja posljedica zaustavljanjem završetka projekta VAMOS!